

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy kóra. I kor. Egy kóra. I kor. 50 fill. Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "		Felolós szerkesztő: HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utóza 47. és 49. szám.
--	--	--	---

Együttmaradtak.

Debreczen, febr. 16.

Három napig tartott a koalíciópártok tülekedése. Egészséges, erőteljes, hatalmas arculütés csattant el a néppárt ábrázatán: függetlenségi kar mérte, sujtotta az ütést. Felelt reá a visszhang: ugyanolyan egészséges, erőteljes és hatalmas arculütés hangzott el menten a függetlenségi párt arculatán is, — ezt már néppárti kar mérte ki koalíciós hitessársának.

— No most, — gondolta az ország — véget ér a nyelvöltögetés, az örökös vénasszonyos rikácsolás, a piszkolódás, hajbakapás, gyanúsítás, kémkedés és köpködés, a kicserélt pofok után szétmegy a két koalíciós házasfél, mert itt már lehetetlen az együttmaradás.

Neki is gyürköztek a szétmenésnek, nagy harci zajjal felvonultak egymás ellen, „ki vele! ki vele!” harci kiáltás zengett a levegőben és elmondták egymásról mindazt, amit az ország ugyis régen tudott, de amit ilyen autentikusan, ilyen nyíltan, ilyen őszintén, ilyen igazán még alig mondott el valaki. Amint a közmondás mondja: Ha összevesznek a házastársak, nem marad szennyes a kosárban! De nem is maradt ám, egy hatalmas marék sár felrepült az elnöki székek magasságáig is és a mentelmiség fő öre ugyancsak enlegetheti, hogy ő felül áll minden sértésen.

Pokolian jól sikerült képeket mutattak be az urak a magyar parlamenti életéről. Ha valaki el találja tenni e képeket s pár hét, talán nap múlva ismét közzé teszi: nem marad a koalíció szótárában elég darabont- és hazaáruló-szó, amit feléje nem röpítenének. Ilyen alaposan még nem mondta el a hazaárulók közül senki véleményét a koalíció tagjairól, a függetlenségi párt díszét, a bankostromló vezért még nem küldte a tanyára senki béresnek — ehhez kebelbeli ember kellett!

Az ország közönsége lázas kíváncsisággal leste, hogy mi fog történni mindezek után? Talán csakugyan szétválnak a koalíció? Dehogy! A hadakozó, verekedő pártok bölcssei összedugták fejüket és Archimedesként kitalálták a földrengető csodát, hogy nekik semmi közük az esethez és ez tisztán egyes uriembernek privát, személyes, sőt lovagias ügye. A közönség ugyan pártkérdéseket hallott, de ez nem változtat a dolgon, az uri emberek elintézték egymással a dolgot, a harci zaj eltűnt és a koalíció verekedő pártjai tovább is együttmaradtak a szentháromságban.

Mert olyanok ők, mint azok a házastársak, akik egyideig otthon, majd később az utcán a nyilvánosság szemeláttára és fule hallatára verekednek; elmondják egymást mindennek, hajbakapnak, össze is verekednek, de elválni

egymástól már nem tudnak többé. Élnek egymás mellett marakodva, tülekedve, verekedve, egymás hajába kapaszkodva, egymást utálva, egymástól undorodva — de összekötve a közös elvtelenség, a közös erkölcsstelenség, a közös bűnök kötelekével és elbódulva a közös konczérék-izgató szagától.

Mert jól tudják, hogy ha szétszakadnak, ha elválnak — egyikük sem élhetne tovább a maga lábán. Ismerik jól egymás fufangjait, taktikáit és fondorlatait, tisztában voltak azzal, hogy a másik cimborra tudja az ő fogásaikat és viselt dolgaikat, ismerik egymást kívülről belülről, tudják, hogy amint egyik kiteszi a lábát a koalícióból, a másik menten elgáncsolja.

Ezért kell együtt élniök, ha mindjárt undorító is az együttélés. Ez a nemzeti koalíció, mely a nemzet megváltására esküdött fel, ez az a nemzeti koalíció, mely félretéve minden egyéni és pártérdeket, csak a nemzet boldogítását tűzte ki célul. Ilyen házi marakodás jó arra, hogy egymás nyilatkozataiból még jobban megismerjük őket és azt az undort, amit ők egymás irányában éreznek, az ország tiszteres mértékben érezze át.

De a háziur nem szokott várni, míg a házastárs kibékül vagy elválk: ha már türehetetlen az izetlenség, a rikácsolás, a marakodás, az örökös perpatvar, egyszerűen kiteszi az utcára a türehetetlen házastársakat, Az ország is

Az éjszaka bolondja.

A lion-de-belforti nagy magányban éjfélfelé tünt fel mindig ez a tovasuhanó alak. Látni lehetett a távolból, amint a fák törzsei közt meggörnyedt, fáradt testét tova vonszolta, szűk kis gallér, nagy főkötő volt rajta. Öregnek látszott, a haja már szürkülni kezdett. És mindig erre felé esatangolt, a téli éjjelen, zuhogó esőben és nyáron, ragyo ó holdfény alatt. Naponta találkozott vele hazamenőben. Sohasem láttam, hogy valakit megszólított volna. Nyugtalanul figyeltem, mintha valakire várna, valakit keresne, kit sohasem tudott megtalálni. Ha az utcai lámpa fényében megjelent egy arra menő, kijött árnyékos rejtekhelyéből, megállt, de aztán megint visszalopózott a fák közé. Majd egy másik világosságot kerülgettet, megrettenve, mint a denevér.

Egyszer egy juniusi tisztá, átlátszó éjjelen, amikor minden mintha álomvilágban remegne, a boulevard fái között a sápadt hamuszínű holdsugár összevegyült a gáz sárgás fényével és az alvó leveleknek, lomboknak ritka tündéres külsőt kölcsönözött. Távolból lépések nesze hallatszott. Hosszu póznájával vállán, egy lámpagyújtogató kö

zeledett. Hirtelen kirohan az árnyékból a titokzatos nő Végig fut a járdán, tapsol, táncol és időnként éles nevetése hallatszik. Gallérijának szárnyai libegnek, a lökötő leeresik fejről. Aztán hirtelen fordulattal tárt karokkal a kékbluzos ember felé közeledik. Mintha átakarná ölelni.

— Morin néni, ugyan mi lesz?...
— Ah...

Megáll, végignézi az embert és menekül. Leroskad egy padra, kezeibe temeti arcát, s a mély csendben sebzett állat jaj veszeklésehez hasonló, szintelen, egyhangu nyöszörgés hallható.

A gázgyújtogató utnak indult megint. Eloltott egy lámpát. Árnyék képződött mögötte. A nyöszörgés megszűnt.

— Ismeri ezt az asszonyt? — kérdeztem tőle.

— Morin néni?... Az éjszaka bolondját? — felelte nyugodt közönnyel. — Évek óta találkozom vele, amint körutamat végzem. A szegény öregnek az utcai lámpások a mániája. Különbön egészen normális, maga keresi meg a kenyerét... Nappal napszámért dolgozik a negyedben, csak este... Nem csoda a történetek után... Mind csendesebb, tündöklőbb, szerel-

mesebb lett az éjszaka. A házak aludtak, a faszor mind elhagyatottabb lett. Követtem a gázgyújtogatót.

— Először is azt kell elmondanom, hogy Morin néni valamikor férjnél volt, az ura császár volt. Abban az időben bizony másképp nézett ki; fiatal, takaros, szép teremtés — engem ücsöse! Fekete haja, mint az ébenfa, ezüstös fényű szemei csak úgy ragyogtak. De tudja, császárnak lenni kissé kellemetlen foglalkozás, olyanféle, mint az enyém. Fordított élet ez. Az ember akkor alszik, mikor mások dolgoznak és akkor dolgozik, mikor mások alusznak... Morin minden este kiment a földekre, magával vitte lámpáját és kutyáját; minden császárnak olyan kutyája van: nagy, erős buldog. Természetes, hogy a felesége is megszokta ezt a fordított világot. Az éjszaka lett az ő eleme. Nem félt, mint a többi asszony, a sötétségtől az elhagyott utcákon. Sok élvezetet talált benne, felesigázta képzelőtehetségét.

Egy este aztán rábukkant Achille-re. Achille egy fiatal gyerek volt, kék bluzban járt, mint én és oltogatta az utcai lámpásokat. Jól ismertem, egy vidéken jártunk. Szóval, minden éjjel erre jött az asszony és várta. Hónapokig tartott a dolog. S máskor

de nem a faluba, hanem Neumann Testvérek cégéhez a Tiszapalotában, ahol a közelgő tavaszi idényre már rengeteg szebbnél szebb fel és magas cipők vannak felhalmozva s 3 frittól kezdve valódi Chevreaux faszegecs talpu s borsarku félczipők kaphatók.

Lányok, lányok, lányok,

inni,
szta szől-
300 hect.
Sylváni,
om fehér
vörös.
istálytiszták
önként el-
tekezheml
Fiai
en.
ZLET
forzalma helyen
vállalat miatt
ndó.
szolgá
lásvételi, állást
erző irodája :
5. Telefon 683.
lágítást
legjutányo-
ez be
RI L.
ai gyár és vállalat
Telefon 168.
szerelési cik-
pák nagybani
ászló
ra
tca 61. szám.
or-ben.
híntőt és hajtkocsit
erél. Jó karban lévő
raktáron vannak.
pontosan eszköz-
k ingyen és ber-
e.
61. sz. alatti
eladási irodája
következő birtokokat:
birtok Ondód, Kádár dűlő
ára K. 10,000.
alva határán 452 magya
ne 20 hold dohány engedél
rmó szőlő, uriak, ára ho
lankit 450 korona.
nyban 1200 magyar ho'd
ánt, holdja K. 320.
yében állomás. Beregszász
arkkal, holdankin K. 490
(Szilágy m.) 130 magyar hold
holdankint K. 360.
elefon 684. sz.
zelok.

1909/1 1-2 old.
Viepesulobol

csak ezt teheti. Kérje kölcsön tőlük, a szótárukból a mottót és kiáltsa már az egész koalíció fölébe: Ki vele!

Előbb önálló bank, aztán ujong.

Nagy György statisztikája.

A képviselőház ülése.

A Ház ma folytatta az ujongjavaslati vitát. Nagy György, a temperamentumos székely követ beszélt, aki sok erős érvt vonultatott fel a katonai igazságszolgáltatás reformja mellett.

Részletes tudósításunk az ülésről itt következik:

Elnök: Návay Lajos. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után irományok és kérvények bemutatása következik.

Héderváry Lehel, a mentelmi bizottság eladója, a Justh Gyula és Polónyi Dezső közti affér ügyében tesz jelentést. Az érdekelt felek kihallgattak, s Justh Gyula elnök valószínűleg heves fölindulásában tesékelte el Polónyi Dezső és Beniczky Ödön képviselőket, akiket szintén kihallgatott a bizottság. Javaslat az, hogy az incidens fölött a Ház térjen napirendre.

Polónyi Dezső a Justh Gyulához irt sértő levél felől nyilatkozik. Maga sem tudja mi vezette e lépésre, mert a legnagyobb tisztelettel viseltetik az elnök személye iránt és sajnálkozását fejezi ki.

A Ház tudomásul veszi a mentelmi bizottság jelentését és áttér az ujongjavaslatok tárgyalására.

Nagy György az ujongjavaslatok ellen beszél. Először jöjjön az önálló magyar bank, s csak ezután a létszámemelés. Határozati javaslatot nyújt be, amelyet később meg fog indokolni. A javaslat egyik pontja az, hogy a Ház az 1051. sz. ujonglétszám megállapításáról szóló törvényjavaslatot a napirendről leveszi.

Justh Gyula elnök fél tizenkettőkor a terembe lép, a képviselők megéjlenzik. Elfoglalja az elnöki széket.

Hódy Gyula: No mi az, miért nem folytatod? (Derűtség.)

Nagy György: Az elnök iránt való tiszteletből tartottam szünetet. Az elnök ur éjlenzéséhez én is hozzájárulok. Tizenkét órákor öt perc szünetet kér.

Elnök: Az eddigi gyakorlat úgy hozza magával, hogy ha az ülések három óráig tartanak, szünetet csak egy óra felé tartunk. Most nem függesztem fel az ülést.

Nagy György: Jó, a többit majd

hagyom szünet utánra. Foglalkozik a delegációval, ahol leginkább kínálkozik alkalom arra, hogy az ország katonai érdekeit megvédjék. Az 1907-8-iki szolgálati évben öngyilkossági eseteket statisztikai adatokkal kíséri. Az 1907. esztendő október hó 1 től 1908. év szeptember harmadikáig öngyilkos lett a IV. hadtestnél 22, az ötödiknél 9, a hatodiknál 16 a hetediknél 18, a tizenkettődiknél 6, a tizenharmadiknál 11. A halál okául pedig mindig sértett önérzetet, tüntetéstől való félelmet, s katonai szolgálattól való menekülést, vagy életunt-ságot emlegettek. Pedig a halál oka csak a kegyetlen katonai szigorak tudható be. — Örül, hogy itt talál egy csomó delegátust, mert legalább kioktathatja őket, hogy mi kötelességük van a delegációban. Nem elég a király ebédjét megenni. Más kötelessége van a delegátusoknak. Jó ugyan az ebéd is. De, az nem menti ki a delegátusok kötelességét. (Derűtség.) Mi nagy baj lett volna abból, ha nem szavazták volna meg a hadügyminiszterium költségvetését.

Baross János: Semmi, abszolúte semmi. (Kacagás.)

Nagy György: Legfeljebb felszlatták volna a parlamentet és lett volna új választás. A nemzet azokat küldte volna be, akik a balpárttal tartanak.

Eber Antal: Láttuk a balpárt diadalait Debrecenben.

Bozóky Árpád: Majd ha nekünk is lesznek va utasaink.

Molnár Jenő: Pénzzel könnyű dolgozni! Negyven ezer forintba került ez a mandátum!

Egy hang: Hát Szigetvár?

Molnár Jenő: ott is volt pénz bőven!

Nagy György folytatja beszédét, sajnálja, hogy nem vonhatja felelőssége a hadügyminisztert, mert itt az ő közvetítője a honvédelmi miniszter volt. Öt perc szünetet kér.

Elnök tíz perc szünetet ad

Szünet után

Nagy György beszélt. A katonai büntető eljárás elavult. A honvédelmi miniszter megígérte annak reformját, de még mindig nem terjesztette elő. Nem fogadja el a javaslatot.

Beniczky Ödön kijelenti, hogy csatlakozik Polónyi Dezső nyilatkozatához. Ezután Maniu Gyula beszélt. Erről lapunk más helyén teszünk tudósítást.

Óváció Justh Gyulának. Justh Gyula, a képviselőház elnöke ma délben fél 12 órákor bejött az ülésterembe s átvette Návay Lajos alelnöktől az elnöklést. A Ház lelkes éjlenzéssel és tapsal fogadta az elnököt, akinél az ülés előtt az összes miniszterek s számos képviselő tett látogatást.

Kis szünet mulva kísérom kissé fontoskodó hangon így fejezte be elbeszélését:

— Most már érti, uram, ugy-e, hogy miért őrvjngött egy a szegény Morin néni. Ha messziről meglátja a póznámat, siet, mert azt hiszi, hogy Achille jön. Elmenőben pár szót szölok hozzá, akármit. Megkérdezem például, hogy hogy van? Erre magához tér, nyöszörögni, sirni kezd, miután táncolt és kacagott. De ismételten: csak félig bolond. Nappal nagyon okos, értelmes. Beszélhet vele, amiről akar. De este, a mint kigyulnak az utcai lámpások, egyszerre megváltozik. Révetegek a szemei, nyugtalan lesz, elfogja az örület... Felveszi kis gallérját és megy...

Kereszt uthoz értünk. Egy óra a közelben kettőt ütött. Lakásom felé indultam. Kerestem a holdas fák között a szegény szerelmes öreget, a ki oly hű maradt mindenhez, a mi hajdan a boldogságát képezte: az árnyék, a késő éjszaka, a csendes utcák hol halaványan pislognak a lámpások. De nem láttam többé, az éjszaka bolondja mar elűnt, kialudtak az utcai lámpások.

Robert Fernand Ragozi.

Hajdumegye az önálló bankért.

Felirat a kormányhoz.

A vármegye közgyűlése.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg ma délelőt Hajdúvármegye közgyűlést. A közgyűlésen nagy számmal jelentek meg a bizottsági tagok, akiket legfőbbképpen a közgyűlés tárgysorozatán szereplő s az önálló bankra vonatkozó indítvány vitt fel a vármegye székházába. A vármegye közgyűlése ki is tett magáért s impozáns egyhangúsággal fogadta el Veszprémy István és társai indítványát, melynek tárgyalása során sok kemény szó hangzott el a kormány politikája ellen.

A közgyűlésről szóló tudósításunk itt következik:

(Az önálló bankért.)

Délelőt 9 órákor nyitotta meg a közgyűlést Veszprémy Zoltán főispán, üdvözölve a bizottsági tagokat. Néhány belügyminiszteri leirat után Dávidházy Sándor tb. főjegyző felolvasta az önálló bank ügyében beérkezett indítványt, melynek határozati javaslat a következő:

Indítványozzuk: mondja ki törvényhatóságunk, hogy az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabbítása ellen tiltakozik, az önálló magyar nemzeti banknak 1911-re felállítását a vagyoni jólétre és gazdasági függetlenség kivívására első és elengedhetetlen feltételnek tekintti és ezért teljes erejével sorompóba lépni és minden anyagi áldozatot meghozni kész.

Felir a kormányhoz, az országgyűlés képviselőházához, nemkülönben az országos függetlenségi és 48-as pártához, hogy e nemzeti óhaj megvalósítását célzó törekvésben teljes eréllyel és rendületlenül tartson ki.

Lengyel Imre heves támadást intéz a kormány ellen. Szóvá teszi azokat az árulósokat, melyeket a mai kormány a nemzet ellen elkövetett. A függetlenségi párt is, melynek kötelessége lett volna az önálló bankot megvalósítani, feladta elveit és nem fogja a nemzeti bankot sem megvalósítani. Elfogadja az indítványt.

Kovács Gyula alispán kijelenti, hogy nem volt szándéka felszólalni, de Lengyel szavai miatt fel kell szólalnia. A függetlenségi párt nem adta fel a programját csupán az átmeneti időre felfüggesztette. Bizik abban hogy a párt megvalósítja a nemzeti bankot.

Popper Mór dr. szintén elfogadja az indítványt, melyet igen fontosnak tart. Ezt a jogot még a szabadelvű-párt sem adta fel. Kívánatos, hogy az önálló bank eszméjét minél gyakrabban hangoztassák, mert az önálló bankot csak akkor lehet kivívni, ha az eszméjét állandóan ébren tartják.

Simon Károly bizik abban, hogy a függetlenségi-párt teljesíteni fogja nemzete iránt való kötelességét.

Ezután a közgyűlés egyhangulag elfogadta az indítványt s áttért a tárgysorozat többi pontjára.

(Szabályzat a közegészségügyről.)

Pákozdy Sándor főjegyző bemutatta az alispán előterjesztését a közegészségügyi szolgálatról szóló törvény intézkedéseiről. Kovács Gyula alispán a vármegye területén mindazon lépéseket megtette a közegészségügy terén, melyeket a törvény előír. Jelen-tette, hogy szabályrendelet alkottatott az orvosi szolgálatról és babaügyről. A könynyebb tárgyalás céljából, a szabályrendeletek olvastattak fel s aztán az előterjesztéseket tárgyalta a közgyűlés.

A szabályrendelet szerint az orvos

sohasem látták egymást, mint éjnek idején. Jól emlékszem, épp ilyen holdvilágos éj volt, mikor körutamat elvégezve, errefelé jöttem. Egy padon ültek, egymást átölelve, szerelmes szavakat sutogva...

Ebben a pillanatban a fák között, holdfényfoltokkal tarkítva, ismét megjelent a külonös főköttős alak.

— Látja? — kérdezte a kísérom — látja ott lent? Látja, a mint jár-kei, körül néz, hallgatózik? Szegény feje bizonyára a régmúlt találkozókra gondol. Es még most is Achille-t keresi, végig a boulevard-on, a lámpások irányában.

Utközben a lámpagyújtogató megemelte póznáját, hogy elcsavarja a csapokat. A fénykörök hirtelen elsötétültek. Meglassítva lépteit, újra beszélni kezdett:

— De rosszul végződött a kaland. A másik, Morin, a csész nem tudni hogyan, rájött a dologra. Egy este nem ment ki a földekre, hanem elrejtőzött itt egy fa mögött a kutyájával... Eszreveszi a szerelmeseket, elereszti a kötőféket... a bulldog Achille nyakába ugrik, ledönti... Morin ki-rohan, nekimegy a késével... Szegény még azt sem mondta, hogy „jaj”...

nappali díja 80 fillértől 2 koronáig, az éjjeli látogatás alkalmával a duplája számítható.

Nagy vitára adott alkalmat a szabályzatnak az a szakasza, amely az orvos vagyoni felelősségéről szól. Többek hozzászólása után ezt a szakaszt törölték. Az éjjeli és nappali időközötti distirgcióra nézve úgy intézkedett a közgyűlés, hogy az mindig a látogatás bejelentésétől számít.

Ezután végigtárgyalta a közgyűlés a szabályrendeletet s néhány kisebb jelentőségű ügy elintézése után a közgyűlés délrévet ért.

A berlini hasfölmetszők.

Merénylet huszonhat nő ellen.

A német főváros veszedelme.

A német birodalom fővárosának lakossága a legnagyobb mértékben fel van izgatva, mert azok a gyalázatos merényletek, melyeket ismeretlen tettesek asszonyok és leányok ellen intéztek, nemcsak hogy nem szüntek meg, de folyton fokozódó mérvben ismétlődnek. A legnagyobb nyugtalansággal tölt el mindenkit az a tudat, hogy a merénylőknek eddig egyetlen esetben sem sikerült nyomába akadni. Ennek a fő oka az, hogy a közönség figyelme minden esetben teljesen az áldozatok felé fordul és a gyilkost a nagy zürzavarban futni engedik. A rendőrség utólagos nyomozásainak pedig eddig még alig volt valami kézzel fogható eredménye.

A merényletekről újabban a következő táviratokat kaptuk:

Berlin, febr. 16. A külvárosok asszonyai valóságban rettegekben élnek. A hasfölmetsző, aki után hasztalan nyomoz Berlin rendőrsége, új meg új merénylettel adja tudomásul, hogy él és dolgozik. A rettegek ma már szinte epidémikus s egyesek áldozatai hisztérikus látományoknak. Tegnap a Waldersee-uteán egy asszony összeesett, mert egy férfi közeledett feléje, aki rátekintett s aztán összeesett. *A hasfölmetsző volt,* val lott a rendőrnök, aki segítségére sietett. A külváros egyik utcájában hanyatt vágódott egy fiatal leány, akinek a karján a ruhája feslett volt. A köréje gyűlt sokaság berontott a házba, amely előtt a leány elterült s ott valóságos razzitát tartott a hasfölmetsző után. Behatoltak a lakásokba átkutatták a padlást a pincét, össze vissza hányva a szobák berendezését és a pincében, padláson őrzött holmikat, de a merénylőt nem találták meg. A rendőrség most a titkos rendőrök sokadalmát mozgósította, akik a magányosan járó-kelő nőket kísérik. Az áldozatok száma a tegnapi elkövetett merénylettel együtt tízre szaporodott.

Berlin, febr. 16. Tegnap Berlin különböző városrészeiben nem kevesebb, mint öt merényletet követtek el. Egy leányt például két izben is megtámadtak. Egy másik leány, még mielőtt elment hazulról, tréfásan kijelentette, hogy egy pár szoknyával többet szedett magára, hogy az esetben, ha megtámadják, a késszurások ne érhessek olyan erővel. Ebből a tréfából szomorú valóság lett. Alig ért az utcára a leány, egy gyanús alak közeledett feléje és kétszer megszurta. A szurások felső combját és altestét érték.

Berlin, febr. 16. A város lakosságának izgatottsága óriási a merényletek miatt. Egy

25 éves iparosnak látszó fiatalember Hanke Albert kereskedő feleségét megtámadta és a karján meg a combján megszurta. Eddig huszonhat merénylet történt. Egész Berlin forrong. A lakók egymás között magánörtséget szerveznek és felhívták a villamos vasutak kalauzait és az utcseprőket, hogy kísérik figyelemmel a magános fiatal nőket. A rendőrség letartóztatott egy fiatalembert, akire gyanuja van. Scheppelnét, az első áldozatot tegnap temették el óriási részvét mellett. A rendőrség felhívást intézett a közönséghez, hogy a merényletek alkalmával ne mindjárt az áldozat segítségére siessenek, hanem vegyék üldözőbe a menekülő merénylőket.

Két millió koronába kerül a város csatornázása.

A pályázat a közgyűlés előtt.

Félmillió hiteltülpés.

A városi tanács a közgyűlés megbízása folytán pályázatot hirdetett volt a városi csatornahálózat munkálatára. A beérkezett nagyszámú pályázatok között a legolcsóbb a Fried és Adorján cég ajánlata volt, a melyet a vízvezetési bizottság elfogadásra ajánlott a tanácsnak.

A városi tanács tegnapi és mai ülésén tárgyalta a csatornázási pályázatot. A Fried és Adorján cég, mely a legolcsóbb volt, 1 millió 586 ezer koronáért hajlandó elvállalni a munkálatokat, ámde a város erre a célra a nagy kölcsönből 1 millió 400 ezer koronát irányzott volt elő. S a Fried és Adorján cég ajánlati összegéhez hozzávéve az előre nem látható kiadásokat, az előirányzott 1 millió 400.000 koronán felül még mintegy félmillió korona pótköltséget fog igényelni a csatornázás munkálata.

Ezért, nehogy a hitel tüllépéséért majdan szemrehányás érje a tanácsot, a magisztrátus úgy határozott, hogy az ügyet a legközelebbi városi közgyűlés elé fogja vinni és felhatalmazást fog kérni a közgyűléstől a hitel tüllépésére.

A hitel-tülpés szükségességét azzal is indokolja a tanács, hogy tíz év óta mióta a nagykölesönt felvették, úgy az anyagok, mint a munkabérek tetemesen megrágtak.

Pálmai Ilka afférje.

Inzultálta egy huszárfőhadnagy.

Csók a vasúti kupében.

Kellemetlen kalandja akadt vasárnap este a Szabadkáról Budapest felé induló gyorsvonaton Pálmay Ilkának. A művésznő, aki vendégszereplésen volt a városban, a vasárnap esti tizenegy óra 50 perckor indító vonaton jött a főváros felé. Szabadkán a vasúti állomáshoz Farkas Ferenc dr. színházigazgató és felesége kísérte ki Pálmay Ilkát. Amint a perronon vártak a vonatra, föltűnt, hogy egy huszárfőhadnagy erősen fixirozta a művésznőt. A főhadnagy mérsékelten ittas állapotban volt. Még a pályaudvaron figyelmeztették Rátics Endre kalauzt, hogy vigyázzon a főhadnagra, mert a művésznő attól tart, hogy inzultálni akarja.

A főhadnagy csakugyan abba a szakaszba szállott, amelyben Pálmay Ilka helyezkedett el. Alig indult el a vonat, a fő-

hadnagy erőszakkal megcsókolta a színésznőt és inzultálta. Pálmay Ilka sikoltozására berohant a kalauz. A főhadnagy kardot rántott és a fején megsebesítette Rátics Endrét. Dulakodás támadt közöttük, a kalauz kicsavarta a főhadnagy kezéből a kardot és belökte a főhadnagyot egy üres szakaszba. Rázárta az ajtót. Nyomban értesítette a legközelebbi állomásról Kiskőrös vasúti állomást, ahol esendőrök vártak a katonatiszre és leszállították a vonatról.

A kalauz Budapesten bekötözte a sebeit és jelentést tett Pálmay Ilka afférjéről a főkapitányságon.

Hét bank néptörzsekként.

Kotyvalék chlopli olajjal.

A megoldás legujabb tervezete.

Egy fővárosi estilap mai számában szenzációs tudósítást közöl arról a tervezetről, amelylyel a bankkérdést megoldani igyekeznek. A tudósítás szerint a bankkérdésben a chlopii, ugynevezett néptörzselméletet akarják alkalmazni, még pedig a magyar kormány kezdeményezésére. A szóbanforgó lap így ismerteti a tervezetet és annak történetét:

A magyar kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy neki a bankközösség fenntartása mellett kivetlenül valami új formát kell kitalálnia, mely legalább az elkülönítés látszatával bír. Ezt a formát Wekerle és Bilinszki (akkor még bankkormányzó) megtalálták a „kartellszerű” bankban. E szerint lenne Budapesten és Bécsben egy-egy külön bank; a nevük lenne:

1. Magyar királyi jegybank.
2. Császári királyi jegybank.

A két bank a monarchia megfelelő részében teljes önállósággal dolgoznék és volna egy közös főtanács, mely a valutát és kamallát — szóval a nemzetközi viszonylatokban fontos ügyeket irányítaná.

Eddig egészen rendben volna az ügy — tudnillik magyar szempontból — mert mégis valami haladás volna az önállóság felé; de most jönnek a bécsi tárgyalások és azok eredménye.

Először beleszóit ebbe a tervbe a közös kormány Bosznia és Hercegovina szempontjából. Akár az osztrák, akár a magyar bank alá rendelik a szerajevói fiókot, kész a kö-jogi háború. Követelték tehát, hogy Szerajevóban legyen egy harmadik főintézet — a közös főtanács rendelkezése alatt. És a magyar miniszterelnök belement ebbe a trialisztikus megoldásba, ami annyit jelent, hogy a most „ösi magyar jogon” anektált tartomány bankügyben egyenrangú lesz az ezeréves Magyarországgal.

A most Ausztriában kormányra jutott keresztényszocialistáknak, de a cseheknek, lengyeleknek, szlovéneknek és olaszoknak ez a megoldás kapóra jött; ők együttesen meg akarják csinálni a teljes bank-chlopyt, illetőleg meg akarják ismételni a kaszárnya feliratok kérdésének Magyarországot megalázó és degradáló megoldását.

Az osztrák kormány terve szerint felállítanak hét főintézetet, még

1309/1 1-2 oldal
Viepesutobol

pedig Bécsben, Budapesten, Prágában, Lembergben, Laibachban, Triesztben és Szerajevóban és ezeket „a néptörzsek“ arányában összeállított főtanács egységesen irányítaná. Ha a magyar kormány ebbe bele nem megy, akkor az osztrák kormány ragaszkodik az eddigi állapot fentartásához, ami a magyar kormány bukását jelenti.

A magyar kormány nem akar bukni; a lejtőn pedig már lecsuszott, mikor a bosnyák főintézet felállításába belement. Bécsben biztosra veszik, hogy a magyar kormány a paritásnak illetően feláldozásába és a chlopii néptörzsrendszerbe is belemegy, csak hogy a budapesti banképületen az a felírás legyen: Magyar Királyi Jegybank.

Botos András halni akar.

Revolvert kért, hogy agyonlője magát

Az őr és a rab.

Közel két hete, hogy Botos András debreczeni titkosrendőrt a bösörményi hamispénzcsalási ügyben *bűnpártolás és megvesztegetés* miatt letartóztatták és mint ismeretes, vizsgálati fogságba is helyezték. Botos Andrást a vizsgálati fogság teljesen megtörte. A szerencsétlen ember végleg elkeseredett. A mozgalmás, sőt vig élethez szokott természete nem tud beletörődni a fogságba, ugyannyira, hogy most már a halálba gondol és öngyilkossági tervekkel foglalkozik.

Az ügyészégi fogházban az éjszakai felügyeletet Szathmáry József fogházörmester végzi. Régi jó ismerőse, sőt iskolatársa Botosnak, de hát ezért vele szemben csak olyan szigorúan kénytelen alkalmazni a fogház szabályait mint másokkal.

Mikor tegnapelőtt este Szathmáry rendes körsétáját végezve, benézett Botos cellájába, a végletekig megtört ember suttogó hangon szólt hozzá:

— Te mindig jó barátom voltál. Könyörülj meg rajtam, *szerezz nekem valahonnan egy revolvert, hadd végezzek magammal.* Legalább vége lesz ennek a sok herce-hurcának. Ne félj, nem árulak el. Megírom utolsó levelemben, hogy a fegyvert a fiam hozta be.

É kemény szívé volt titkos rendőr keservesen sirt. Szathmáry József is nagy hatással volt ez a je enet, de nem tehetett másként, erélyesen megtagadta Botos kérését, sőt nehogy más valami módon kárt tegyen magában, cellája elé egy őrt állított, ki az ajtó vasrácsán keresztül mindig figyeli a halálraszánt, elkeseredett rabot.

Színház.

Műsor:

- Szerda Romeo és Julia, dráma. A) bérlet.
- Csütörtök Dollárkirálynő, operette. B) bérlet.
- Péntek Rigoletto, opera. Messinaiak javára
- Szombat Gyujtogatós és Pajkos diákok, dráma és operette. C) bérlet.
- Vasárnap d. u. Mikadó, operette.
- Vasárnap este Két pisztoly és Sobri lakodalma, népszinmű. Kisbérlet.

Telefon-katé.

*

A posta- és távirat-igazgatóság, mint minden hónapban, most is kiadta az előfizetői névsorát. A könyvecske fedelén „Figyelmeztetés“ czimű óvó rendszabályok vannak

Tanulni vágyó, ambiciózus ifjak! Itt a kedvező alkalom! A posta-igazgatóság telefon könyvecskéje 9 pontjában telefonozni tanít bennünket. Mint elsőrangú telefon, távirat- és pénzesutalvány-tekintély. szakszerű magyarázataimmal hozzájárulok a telefonozás misztikus tudományának megértéséhez és megtanulásához.

1. „A központot csemetéssel kell felhívni és csemetés után a mozgóhorgon levő kagylót a fülhöz kell emelni.“ — Ez azt jelenti, hogy tényleg csemeténi kell a központnak, de nem szabad beugrani annak, hogy a mozgókagylót a fülhöz emeljük. Mert ha ezt tényleg megtesszük, akkor sohase kapunk összeköttetést. Ha ellenben nem tesszük a fülhöz a kagylót, a központ-nagysád dühösen hallózik, azután visszacseneget nekünk. Így az eredmény biztos. (Jegyzet: A süketnémánál fordított eljárás követendő.)

2. „Az összeköttetést az előfizető neve elé írt számmal kell kérni.“ Ez annyiban szenved módosulást, hogy ha például a 142-vel akar az ember beszélni, mindig a 172-öt kell kérni, 1 helyett pedig mindig 5-öt kell mondani.

3. „Beszélgetés közben nem szabad csemeténi.“ — Ennél a pontnál fejtendő ki a legnagyobb óvatosság. Ha nem csemetünk beszélgetés közben, akkor a kölcsönös „szervusz, hogy vagy, jól vagyok“ után rögtön szét leszünk kapesolva. Ha azonban időnként csemetünk, lehet remény arra, hogy eljutunk addig a beszélgetésben, hogy „mit parancsolsz“, sőt még a választ is remélhetjük. Aki azonban folyton csemet és emellett tud beszélni, az — beszélhet.

4. „A beszélgetés befejezését csemetéssel kell jelezni.“ Az előbbi pontban taglalt eljárás ellenkezője követendő.

5. „A mozgatható horgon, a beszélgetés idejét kivéve, egyik hallgató mindig rajta lógjon.“ — Ez azért van, hogy esetleg meghalljuk annak a csemetését, akit a méntelep helyett ahogy most mondani divatos: *téve-en* velünk kapesoltak össze. (Jegyzet: Joghallgatóknál nem muszáj a hallgatónak a horgon lógni, elég, hogyha a földön áll.)

6. Zivataros időben a távbeszélő használata nem ajánlatos.“ — Ez egészen érthető, csupán egy szép szó maradt ki belőle. Ha ezt beillesztjük, a 6-ik pont így szól: Zivataros és szép időben a távbeszélő használata nem ajánlatos.

7. „A *gal jelölt előfizetők helyközi beszélgetések díjainak hitelezésére készpénzbiztosítékot tettek.“ Ezeknek az előfizetőknek van szívéük. (Jegyzet: Ezek az előfizetők, amit egyébként a fenti pontból Önök úgy sem értenek meg: az *interurban-előfizetők*.)

8. „Ezen névsor minden előbbit hatályon kívül helyez.“ Aki tehát jó összeköttetést akar, az az 1904. áprilisi névsorból mondjon be egy rossz számot. Mert a telefon-központ nem mindig akarja azt, amit köt, hanem mindig azt köt, amit akar. (Jegyzet: Ez a Molnár Ferencz ötlete)

9. (—) közti központok építés alatt.“ Pirulva vallom be, hogy ezt én sem értem.

Végül szabad legyen nekem is alkotni egy pontot:

10. Aki ezek után sem tud telefonálni, az ne fizessen elő.

Egyébként minden előfizetőnek szivesen ad két koronáért telefon-órát

Lais.

Óriási botrány a Házban.

Támadás a magyar nyelv ellen.

Inzultálnak a nemzetiségiek.

Rég volt oly botránya a képviselőháznak, mint ma. Az ujonejavaslati vita során Maniu nemzetiségi képviselő perfid támadást intézett a magyar nyelv ellen s nyíltan annak a véleményének adott kifejezést, hogy a magyar nyelvet nem szabad bevinni a hadseregbe. Egyben pedig impertinens inzultust intézett a magyar állam ellen is, mikor a magyar nemzet törekvéseit nemzetiségi törekvéseknek mondotta.

Az ülés ezen részéről szóló tudósításunk itt következik:

Maniu Gyula: Az osztrák-magyar monarchia veszedelemben forog. A monarchia vezetői helytelen utakon járnak. Már Magyarországon a hadseregbe is be fogják vinni a magyar nyelvet. Ez veszedelmes dolog.

A képviselőházban erre rettenetes láрма, zaj tör ki

— Szégyen, gyalázat! — kiáltják többen.

— Ez már sok!

— Ezt nem lehet tűrni!

Maniu egykedvűen nézi a zajongókat s tovább folytatja:

— *Semmiképpen magyarosító törekvéseket nem szabad bevinni a hadseregbe.*

Maniu sértő beszédére újra óriási láрма tör ki, a képviselők felugrálják helyeikről, feléje rohannak s már-már úgy látszik, hogy tettlegességre kerül a sor, mikor felhangzik Justh erélyes szava:

— Így nem lehet tárgyalni Felfüggesztem az ülést tíz percre.

Szünet alatt a képviselők Maniut mindenféle gyalázkodó szavakkal illetik. Így telik el a tíz perc, amiután Justh Gyula újra megnyitja az ülést.

Justh: Maniu képviselő ur megtagadta a magyar nyelvet Ez merénylet a magyar állam ellen (Helyeslés). Nincs olyan állam melyben megtűrnék, hogy az állam nyelvét támadják. Ha így folytatja, kénytelen leszek képviselő urtól megvonni a szót. (Helyeslés).

Maniu: Nem szabad a hadseregbe bevinni a nemzetiségi törekvést!

Maniu ezen újabb impertinenciája olaj volt a tüzre, a képviselőházban óriási zaj tört ki. A képviselők magukból kikelve kiabáltak Maniu felé:

— Gazember, fogja be a száját!

— Nyomorult!

— Piszkos gazember!

Elnök: A hadseregbe a magyar állam nyelvét akarjuk bevinni.

Maniu: Én amellett vagyok, hogy az országban ne legyen partikulárizmus.

Erre újra kitört a vihar, a képviselők Maniu felé rohantak, az óriási felfordulás már azon a ponton állt, hogy Maniut megverik, mikor az elnök Maniu-tól megvonta a szót.

A botrány tartós izgalmat keltett a képviselők között.

Főúri nász ---- akadályokkal.

Csáky Kálmán gróf házassága.

A menyasszony irásokat kér.

Ismeretes, hogy Csáky Kálmán gróf, az egykori daliás debreceni huszárfőhadnagy, Kubelkné első férje, sok nyomorúság és sok próbáltatás után odáig jutott New-Yorkban, hogy egy szép és állítólag gazdag özvegyvel mrs. Bryanttal jegyet váltott. Az eljegyzést a boldog vélegény sietett dobra ütni s az angol nyelvű lapokban kalandos-nál kalandosabb mesék jelentek meg a grófról, őseiről, családjáról multjáról és az ő jövő-jéről.

A szenzációt hajhászó lapokban minden amerikai szívet megindító módon volt leírva, hogy ha már egy régesrégén vesztett csata révén Csáky Kálmán nem lehet magyar király, arra határozta magát, hogy esküvője s magyarországi birtokain eltöltendő mézeshetei után leteszi a grófi koronát, a huszárkapitányi rangot, főrendiházi tagságot és az örökös főispánságot s amerikai polgár lesz. Sőt amerikai „bankár”, hogy a magyar honfitársak jóvoltát elősegítse.

Ez után a jegyes-pár elment a City-Hallba a házassági engedélyt kivenni, de miután Csáky nem tudta okmányokkal igazolni, hogy törvényesen elvált a feleségétől (a jelenlegi Kubelknétől), a hivatalnok csak hosszas alkudozás után adta ki az engedélyt, előbb esküt tétetve Csákyval arra, hogy tényleg törvényesen el van valva.

A szép menyasszonyra azonban, ugy látszik, rosszul hatott ez a jelenet s pár nap múlva kijelentette egy lapban, hogy szereti a gróft és nőül is fog hozzá menni, de majd csak akkor, ha a grófnak okmányai a válóperrel megjönnek s azokból kiviláglik, hogy nem a gróf volt az oka a válásnak.

Egyben tiltakozott a szép özvegy az ellen, mintha a gróf beteg lenne, abban a hotelben feküdnék, ahol ő lakik és ő ápolná.

Rossz nyelvek szerint a házasságból most már bajosan lesz valami, mert a menyasszony állítólag a főrendiházi tagságról szóló okmányt és a rengeteg nagybirtokokról szóló telekkönyvi kivonatokat is látni akarja és pedig a budapesti amerikai konzul által hitelesítve.

HIREK.

A berlini szimptóma.

*

Hallottunk már Jack-ról, a hűsfelmet szőről, hallottunk már egy-egy nyomorult beteg emberről, aki perverz gyönyörűségét a gyilkolásban lelte, de ezek oly ritka esetek voltak, hogy még gondolkozóra se igen ejtették az embert. Nem hatottak másként, mint valami szenzációs büntény, amely kissé megborzongatja az ember hátát s aztán a tiszavirág életű szenzációk sorsára jut: feledésbe merül.

A berlini eset azonban, amelyről elremitő híreket hoz a táviró, már nem közönséges perverz büneset, ez már valóságos társadalmi jelenség, szimptomája annak az irtózatosságnak, amelyben a világvárosok s ezek között is vezető helyen, a német főváros, Berlin áll.

Berlinben rövid néhány nap alatt közelebb harminc nőt szurtak le a perverz gyönyörűségek örültjei. Az első eset csak egyeből feltűnést keltett Berlinben is. Azt gondolták, valami beteg ember merénylete. De aztán jött a többi. Mintha csak jel lett volna annak a rengeteg beteg idegzetű embernek, mely a romlott Berlinben

él. Megmozdult a szadisták maffiája s mire az óriás világváros lélegzetet tudott venni, már is elremitő nagy lett az áldozatok száma.

A merényletek pedig folynak, egyik a másikat éri s ma még nem lehet tudni, mikor lesz képes Berlin gátat vetni ennek a borzalmas perverzítésnek, mert még egyetlenegy merénylőt sem voltak képesek elfogni. És ha még egyet-kettőt el is fognak, kérdés, véget vet-e ez ennek a borzalmasságnak.

A berlini szomorú szimptóma gondolkodóba kell, hogy ejtse az embert. Mert míg egyfelől a kultúra legnagyobb oltárait a világvárosok emelik az erkölcsi fertő legnagyobb posványai is itt terjeszkednek. Ennek okának kell lenni és ezt az okot meg kell találni, hogy orvosolni lehessen a bajt, mert különben az erkölcsi fertőben elpusztult Rómák sorsára jutnak a városok s velük a nemzetek is.

A szegényügyi bizottság ülése.

A város szegényügyi bizottsága újjáalakulása óta ma délután tartotta első ülését Oláh Károly tanácsnok elnöklété alatt. Az ülés legfontosabb tárgya a szegényügyi biztosi állás pályázata volt. A tanács pályázatot hirdetett az állásra. Tizenhárom adtak be kérvényt, 12 a rendes határidő alatt, 1 pedig 10 nappal később. A pályázók: Borus Imre, szappanos iparos, Budaházy György magánzó, Csapó László volt községi bíró, Ecsedi János gazdálkodó, Schláger János, Horvát Károly, Hronkovicz Viktor, Páyer József volt nagykereskedő, Szabó Gábor kőműves mester, Szabó Lajos fűszerkereskedő Szél József rendőri kézbesítő. A bizottság az állásra Páyer Józsefet ajánlja a tanácsnak. Ezután felolvasta Illésy Gyula jegyző a szegényház mult évi jelentését. A jelentés szerint 159 ápolat volt a szegényházban. A konyha-kertészet a mult évben 3389 korona 89 fillért jövedelmezett. Az intézet konyhakertjéből a veteményeket a Simonffy-utcai áruipiacon árusították. A gondnok négy kuturátást kéri a szegényházi kertben. Az előterjesztést pártolólágg terjesztik a tanács hoz.

A függetlenségi párt és a néppárt konfliktusa.

A függetlenségi párt ma este értekezletet tartott Hoitsy Pál alelnök elnöklété mellett. Jelen voltak Apponyi és Günther miniszterek a kormány részéről. Előbb arról tárgyaltak, hogyan lehessen biztosítani azt, hogy az üléseken a képviselők kellő számban legyenek jelen. Ugron azt javasolta, hogy a képviselőket két turnusba osztsák be s egyszer az egyik, másszor a másik turnusnak legyen kötelessége az ülésen jelen lenni. Azután a néppárt támogatásával foglalkozott a függetlenségi párt. Apponyi Albert miniszter kijelentette a maga és Kossuth Ferenc nevében, hogy politikai kényeztetésből szükséges elsimítani a konfliktust. Minthogy azonban a néppárttal még nem tárgyaltak, indítványozza, bizza meg a párt az elnökséget a kérdés elsimításával. A párt hozzájárult az előterjesztéshez. — A függetlenségi párt ezzel a határozatával valóban épületes példát adta, hogy mit el nem lehet viselni a hatalomért. A pici, jelentéktelen néppárt nagyot rugott rajta s most a függetlenségi párt megbizta az elnökséget, hogy menjen — bocsánatot kérni. Koalíciós gyomor kell hozzá.

Aknamunka a béke ellen.

Belgrádból táviratozzák: A tegnap Péter király elnöklété alatt tartott minisztertanácsban dr. Nenadovics konstantinápolyi követ is meg-

jelent. Nenadovics megújította egy ízben már tett ajánlatát, hogy a kormány bocsásson az ő rendelkezésére öt millió frankot, hogy a nagy pénzzükségben szenvedő ifju török bizottságot az Ausztria-Magyarország és Törökország közt megkötendő egyezmény meghíusítására rávehesse. Milovanovics külügyminiszter, aki minden kétséget kizáró módon sejtetni engedte, hogy a követ magatartásával nincs megelégedve, igen erőlyesen ellenezte a javaslatot, melyet a minisztertanács ennél fogva elvetett.

A zenekedvelők körének házi estélye.

A Debreczeni Zenekedvelők Köre február hó 19-ikén, pénteken este 8 órakor a Bika szálló dísztermében tartja Forrai András gondonkaművész közreműködésével első házi estélyét, melynek műsora a következő: Volkmann: Serenade F dur. op. 63. Allegro moderato. Moltó vivace. Allegretto moderato. Allegro marcato. Előadja a kör vonós zenekara Irmay Béla karnagy vezetése alatt. Szögedi Endre: Hajók találkozása. (Női énekkar.) Reissiger: Olaf Trygvason. (Norvég ballada. Szövegét írta Björnsterne Björnson. (Vegyes énekkar.) Előadja a kör énekara Husz Lajos karnagy vezetése alatt. Schumann: Traumerei. Popper Vito. Gondonkán előadja: Forrai András. Zongorán kíséri: Steinacker Viola. Mozzart: „Figaró házassága” c. dalmű nyitánya. Sibelius: Valse triste op. 44. Előadja: a kör teljes zenekara Irmay Béla karnagy vezetése alatt. Bach: Air. Mozart: Menuett. Gondonkán előadja Forrai András. Zongorán kíséri: Steinacker Viola. Schumann: Cigányélet. op. 29. Előadja a kör vegyes ének és zenekara Husz Lajos karnagy vezetése alatt.

A számellenőr titokzatos halála.

A debreceni rendőrség tudvaleg a mult héten oly tragikus módon elhunyt Haty Jenő számellenőr holttestét felboncoltatta. A boncolásnál fungáló orvosok azonban nem tudták pontosan megállapítani a halál okát, éppen ezért a rendőrség Haty Jenő beleit elküldötte a budapesti vegyelemzési állomásra, mely a halál okát romlott szardiniától származó mérgezésben állapította meg. A rendőrség most az iránt indított vizsgálatot, hogy a Haty Jenő és a hasonló sorsra jutott Orosz Miklós miként és hol jutottak a halált okozó romlott halhoz.

Földrengés Magyarországon.

Kecskemérről jelentik nekünk: Mult éjjel 1 óra 55 perckor körülbelül 10 másodpercig tartó földrengést érezték amelynek intenzitása akkora lehetett, mint a mult évi áldozó csütörtöki földrengése. — A földrengést erős földalatti mennydörgésszerű robaj előzte meg, A lökések közül a harmadik volt a legerősebb, amelytől az épületek megrázkódtak, a butorok elmozdultak helyeikről és a falakon függött sok tárgy leesett. Az egész város lakossága rögtön talpon volt, az ijedtség azonban csak rövid ideig tartott, miután a földrengés minden különösebb baj nélkül mult el. Mindössze néhány házfal repedezett meg. A földrengés ugyanilyen intenzitás mellett Földegyházán, Nagykőrösön és Cegléden is érezhető volt. — Nagykőrösről táviratozzák lapunknak: Nagykőrös város lakosságát ma hajnalban 2 órakor erős földrengés riasztotta fel álmából. A földrengés keletről nyugati irányban haladt és mély, tompa moraj kísérette, mondhatni ritmikus lüktetéssel és 15 másodpercig tartott. A butorok megrezegték, de egyéb baj nem történt.

— Farkasok egy községben. Abauj-szántóról jelentik: Fony községben a nagy hidegek következtében a farkasok is behatoltak és több kutyát elvittek. A lakosság este nem mer az utcára menni.

1909/1
A-2 old.
Viepesulobol

— **A szabad iskolában** holnap, szerdán délután 6—7 óráig az ipartestület dísztermében (Simonffy-u. 1. c sz II em.) dr. Gáspár Géza korunk legelterjedtebb betegségéről, a tuberkulózisról tart előadást. Holnapután, csütörtökön, a fenti időben és helyen dr. Borzsovay Jenő az örökösödési jog és eljárásról tart előadást. Belépés ingyenes, a vezetőség bárkit szívesen lát.

— **Aki Petőffel egy csatában verezett.** A kolozsmegyei Egeresen tegnap tették Szócsán Sándor 48—49 es honvédet, ki gazdájával Macskássy Antal századossal mint közvitész végig küzdötte a szabadságharcot. A segesvári csatában, mikor gazdáját, Macskássyt leaktarták ölni a kozákok, a hü szolga odaugrott, kardjával feltartóztatott néhány kardvágást, testével pedig felfogott néhány lándzsaszúrást. Vérében fagyva, félholtan maradt a csatateren. Arcát eltorzították a sebhelyek, teste össze-vissza volt verve. Gazdája hazavitette és haláláig Egeresen tartotta. A kolozsvári ereklyemúzeum titkárnak kezdesére Kolozsmegye alispánja intézkedett a hős vitéz temetéséről, mely nagy részvét mellett ment végbe. Megemlítésre méltó, hogy Szócsán, dacára annak, hogy nem volt magyar ajku, szíve vérént ontotta abban a csatában, ahol Petőfi Sándor eltűnt, kinek az utolsó korty italt éppen az ő ura Macskássy százados nyújtotta. Oláh ajku magyar hősök különben nagyon számosan küzdöttek az erdélyi hadseregben. Emiatt Bem napiparancsban hívta fel a hadsereg tisztjeit, hogy tekintettel a sok oláhajku honvédekre, tanulják meg az oláhok nyelvét.

— **A pénzügyőr öngyilkossága.** Tegnap éjszaka a debreceni rendőrség bűnügyosztályára jelentették, hogy a Timár-utca 46. szám alatt levő pénzügyőri laktanyában agyonlőtte magát Rományi Béla 26 éves pénzügyőri vigyázó. Szócs Lajos, inspekción rendőrtiszt és a mentők csakhamar kivonultak. Az állítólagos öngyilkost ekkor már az ágyban találták és csodálatosképen nem vettek észre rajta semmiféle sérülést, hanem mikor vizsgálatni kezdték, a finánc felült az ágyban és mosolyogui kezdett, nyilván való bizonyosságául annak, hogy él és nincs semmi baja. Kiderült aztán, hogy a fináncnak eszeágában sem volt az öngyilkosság. Mindössze az történt, hogy részegen ment haza és ilyen állapotban fegyverét babrálgatva, az elsült, de a golyók nagyobb kárt nem tettek benne, mert a menyezetbe fúródtak.

— **Színház-égés 300 ember halálával.** Newyorkból taviratozzak: A mexikói Acapulcóban tegnap a Flores-színház égésénél 300 ember életét vesztette. A tűz a táviróhivatalt is elpusztította.

— **Az életunt leány halála.** Pár nappal ezelőtt Vacsai Juliánna Simonffy-utca 46. szám alatt szolgáló szobaleány marólugot ivott. A leányt beszállították a kórházba, honnan öt nap mulva gyógyultán távozott. Tegnapelőtt ismét elővették a mérgezés tünetei s emiatt újra a kórházba vitték, ahol azonban a gondos ápolás dacára sem tudták megmenteni az életnek és a leány ma délután rettenetes kínok között meghalt. Az orvosok azt hiszik, hogy a szerencsétlen a marólugon kívül megelőzőleg más mérget is vett be és ez okozta a halálát.

— **Márkus Emilia merénylője.** Greguss Janka, aki tudvalevőleg gyilkos merényletet követett el Márkus Emilia, a Nemzeti Színház művésznője ellen, néhány hétig orvosi megfigyelés alatt volt, mert az a gyanu merült föl ellene, hogy elmeállapota nem egészséges. Az orvosszakértők most terjesztették be dr. Nagy Béla vizsgálóbíróhoz szakvéleményüket, amelyben Greguss Jankát épelméjűnek mondják. A vizsgálóbíró indítvány végett ma áttette az iratokat az ügyészségre.

Dr. Tihanyi Béla az összes gyógytudományok tudora, a budapesti I. belgyógyászati klinikára volt orvosa, belgyógyász, orr, orvosi és fül-orvos rendel d. e. 8—10 ig d. u. 1/2 3—4-ig Piac-u 73.

— **Eredeti tréfás tombola nyere-mény tárgyak tombola jegyek és teljes tombola össze állítások a legolósóban kapható Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4. szám.**

Törvénykezés.

Megégett gyermek. A debreceni törvényszék előtt ma Landesmann Ferenc szoboszlói bádigos mester és neje állottak gondatlanság vétségével vádolva. A házaspár gondatlansága az volt, hogy a múlt év december 14-én egyedül hagyták lakásukban Aranka nevű két éves leánykájukat. A gyermek közel félkörzött a tüzhelyhez, és az innen kipattanó szikra lángalobbantotta ruháskáját. A szerencsétlen súlyos égési sebeket szenvedett. A törvényszék ezért az apát 60 korona pénzbüntetésre ítélte, de a büntetés végrehajtását az új büntető novella értelmében három évre felfüggesztette.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest. 1909. február 16.

Készaru változatlan határidők kellemesebb.

1909. októberi buza	11.06—81
1908. májusi buza	—
1909. áprilisi buza	12.95—81
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	9.92—08
1909. áprilisi rozs	10.85 01
októberi zab	—
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	8.73—88
1900. májusi tengeri.	7.37—86

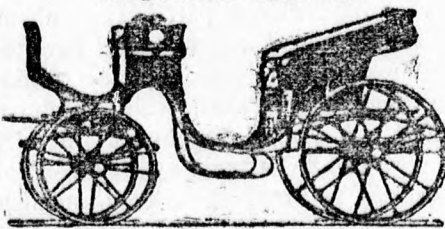
KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon. Placz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, desinficiálószeres Creolin, Carboll, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha fájporok és Fluidok nagy raktára, ugyezin én nagy választék mindenféle gummiárkban, sérvkötőkben, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

Fábián László

kocsigyára
DEBRECZEN, Hatvan utca 61. szám.
Alapított 1901-ben.

Raktáron tart mindennemű hintót és hajtókocsit Régi kocsikat njakra becsesrel. Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Aki valódi

jó bort akar inni,

rendeljen **Szent-Anna puszta szőlőtelepünkön** termelt **3300 hect. fajborainkból:**

Risling, Ezerjő, Furmint, Sylváni, Kadarka, Kövidinka, finom fehér vegyes, nagy burgondi vörös.

A borok levannak huzva és kristálytiszták

Megrendeléseket hordóknént elfogadunk, árak felől értekezhetni

Szabó Lajos Fiai

cégnél, Debreczen.

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági Bajuszpedró.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növeztetésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsirmentes növényi balzsamos anyagokból készül.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 8 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétellel.

Védjegy.

Egyedül készít

Grósz Nagy Ferencz

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egymaru” győgysszertár
Telefon 496. Telefon 496.

Báli idény 1909.

70 cm. áttört esikos batist
1 méter 23 kr.

70 cm. áttört kockás batist
1 méter 25 kr.

80 cm. áttört esikos batist
1 méter 27 kr.

80 cm. áttört és himzett batist
1 méter 30 kr.

80 cm. Schweitzi himzett pettyes batist
1 méter 38 kr.

80 cm. Pongois batist, selyem fény-nyel, minden színben.
1 méter 44 kr.

120 cm. Francia batist minden színben
1 méter 55 kr.

120 cm. Ggapju Viole, minden színben
1 méter 110 kr.

Ruha selyemkben nagy választék

Szépe Lajos

*** női divatáru raktára. ***

Debreczen, Kossuth-u. 6. sz
Vasutasok szállítója.

Villamos világitást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezeletét és minden e szakba vágó legkomp ikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalkozó
Debreczen, Nagytrattik udvar
Minden irányba égő Wolfram lámpák, ivilámpa: enek, osillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölesön ivilámpák havi 3 korona díjért.
Telefon 210. Telefon 210.

Legbiztosabb szépitőszér a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkötőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban
1—2—3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi gyógyszer különlegességeknek pipere cikkeknek és hasonzeri gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.
„Arany Gyógyár” gyógyszerár.
Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

Fazekas Imre

Villamos-Világitás és Erőátviteli Vállalkozó az Egyesült Villamosági és Gépgyár Rt. képviselője.
Iroda Debreczen, Placz-utca 77. sz. az udvarban.
Telefon sz. 567. Telefon sz. 567.
A modern electrotechnika minden e szakmába vágó munkáival foglalkozik. — lakások, üzletek, kastélyok, gyárak, műhelyek és egyéb helyiségek Villanyvilágítási és Erőátviteli berendezéseit a legmegbízhatóbban, a legnagyobb szakszerűséggel és igen jutányos árban készíti.
Tervezetek és költségvetés díjtalan.

A Harmat Crème

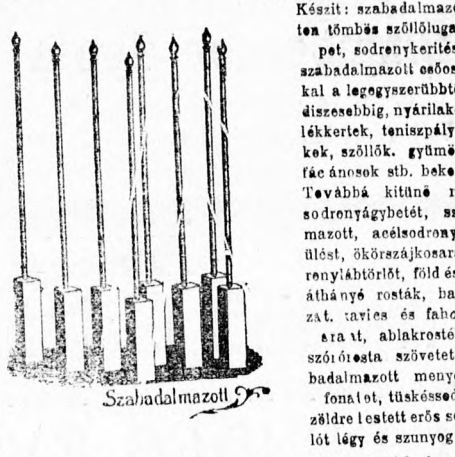
arcszépítő és bőrápoló kenőcs,
mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrrákát (mítessen) bőrbajokat. Képesíti a ráncosodni kezdő arczbőrt a fiatalos simává és ádóvé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcon.
Nem szoros tehát nappal is használható.
Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.
Készítő helye a főraktár:
Mihalovits Jenő gyógyszerár.
Debreczen,
Főplacz 31., a vörösházal szemben.

A legolcsóbb gyári árakon

beszerezhetők elsőrendű minőségű Schroll féle chifonok, csikós-jegyű havasi vásznak, damaszt, asztalneműek, türlőkörök, ágyszatokra való damaszt grádlik, kana vásznak, ramburgi, irlandi, creas és czerzefonai vásznak, derékalkák, angliak, továbbá minta vagy mórtek után megrendelhető mindenféle férfi, női, és gyermek felszeremű, olcsó, szabott árak mellett

Nádudvary Lajos
Vászon, kézmű és rövidárak raktárában
Placz-utca 28. sz. a Nagy-tözsde-mellett.

Neubauer János sodronymű gyáros

Készít: szabadalmazott beton tömbös szőlőugronszilap, sodronykerítések, szabadalmazott oszlopokkal a leggyorsabbtól a legdrágábbig, nyárlakok, emlékkertek, teniszpályák, parkok, szőlők, gyümölcsösök, fácskák stb. bekötésére.
Továbbá kitér ruganyos sodronygyöngyöt, szabadalmazott, acélsodrony kösülést, ökörszálkocorát, sodronyábrórt, föld és kavicsáthányó rosták, baromfiházt, tavics és fahordó kerát, ablakrostélyokat, szőrtörszövetet és szabadalmazott menyegzővédőfonatot, tükörsodronyt, zoldre festett erős sodronyhátó légy és szunyog ellen stb

Sarkadi Gyula tűzifa kereskedő.

A n. érdemű közönség szives tudomására hozza, hogy
tűzifaraktárámban,
mely Postakert 5. szám alatt van, mindenkor raktáron tartok a legjobb minőségű **száraz tűzifát,**
megrendeléseket elfogadok, u. m.: cser, tölgy, bükk gyertyán és vargaára, ölenként mm. és vagon számra mindenkor a legolcsóbb árakban számítom
Gyors és pontos kiszolgálás!
Megrendelések felvételnek.
ROSENFELD LAJOS,
Arany János-utca 15.
a kiegyezésrőm gondoskodik a pontos kiszolgálásról.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombaxár
Menyasszonyi kelengye.
Vászon, kész fehérnemű.
Női divatárak.
„ Külön szényegosztály. ”
Óriási választék!

Kiadó legelő

Tava ztól beszorulásig 400 darab szarvasmarhára Szent-Anna pusztán.
Vasuti állomás a legelőn.
Vámoapóros és Nyirábrány között.
Értekezhetni
Szabó Lajos Fiai
czégnél.

Stock-Cognac Medicinal
szavatolt valódi borpárlat
Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.
Egyedül Cognac gőzfőzőre állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.
Kapható minden jobb üzletben

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! a nagy alkalmi vásár!

Az idény előre haladottsága miatt minden raktáron lévő árak a legolcsóbb árban lesznek eladva.
Gyönyörű szövetek 36 krtól
Flanelek barchetek 20 krtól
Téli posztó kendők egész nagy 1.50 krtól
Báli ujdonságok és különlegességek még mindig óriási választékban
Selymek minden színben 75 krtól
Csipke és tüll kelmék 47 krtól
Selyem Cristalin 1.20 krtól
Kész selyem blousok minden színben 3.65 krtól
Csipke blousok, nagy választék 3.25 krtól
Nagy Parthi vétel Zephirek vásznak és tavaszi kosztüm kelmékben divatos nyakrüss és remek himzett és ajuros harisnyák roppant olcsó árban

Molnár V. J. és Társa fiókja

Kossuth és Bathány-u. sarok színházzal szemben.
Pavlovits és Szilágyi
építész és építő mesterek építési vállalkozó
Debreczen, Placz-u. 42. (Lamprecht-palota.)
Épületek tervezése, modern beosztás, művészi kiképzéssel Épületek felépítése szakszerű kivitelben Lakáberendezések tervezése. Telkek és épületek értékesítése. Ingatlanok becslése és műszaki ügyekben tanácsok. — Telefon 667.

1909/1 1-2 old.
Viepesulobol

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizelendők. Vidéki tudakozásnál tessék válaszbeliyeget csatolni.

Házmester kerestetik Killer Eds butorgyárosnál Debreczen, Piacz u. 41.

Mesés olcsó vétel. Eladó ház a Tóczóskert I. járás 29. szám alatt fűszer üzlet és korcsmával az országuton. Biztos megélhetés. Értekezhetni Nagy József szücs Piacz u. 38

Elárulandó idősebb felvétetik óvadékkal kenyer üzletbe Péterfia-utca 11. szám.

Kiadó lakás emeleti 2 szobás garzon lakás Péterfia u. 11.

Kitűnő gépirónő és mindenféle irodai munkákban jártas leány. irodai állást keres. Cím a kiadóban.

Eladó ház, rajta korcsma jog, betegség végeit sörögösen. Cím a kiadóban.

Ügynökök magánfelek látogatására fix fizetéssel felvétetnek. Péterfia-u. 11. szám.

Kiadó bolt helyiség Szent-Anna u. 5 szám alatt értekezhetni ugyanott az emeleten.

Tanuló felvétetik Balogh m. j. fűszer üzletbe, Debreczen Hatvan u 15.

Gépirónő ki a gyorsírászat és a német levelezésben jártassággal bír, ügyvédi irodába felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Magán-detektiv Debreczen, Iskola-utca 4. elintézi a legkényesebb családi ügyeket, nyomozásokat, megfigyeléseket a legnagyobb titoktartás mellett. **Krámer József.**

CZIGARETTÁZÓK!

100 db. hüvely nikotin mentes:
Kip kop " 08 Riz " 14
Tiszti " 10 Parafés " 14
Deliház " 12 Arany " 20
Kolibri, Különlegesség 16 k.

Kapható **HARMATH'S** szivarkahüvelykülönlegességek főraktárában Debreczen fűvészkert u. 14.

3 szobás lakást keres majus 1-ére fiatal háza-pár. Cím a kiadóban.

Egy modern 4 szobás lakás utcai u i lakás kiadó. Értekezhetni J kái utca 5. sz. alatt

Egy rollos ajtó és kirekat eladó. Cím Batthyányi-u. 6.

Elegáns bu orozott utcai szoba Miklós u. 3. szám kiadó.

Elegáns garzon lakás kiadó Egyház tér 13 sz. emelet.

Uri embereknek izr, özvegy urinó kitűnő házi kosztot ad, lakással együtt a Piacon cím a kiadóhivatalba.

Egy jó karban levő hangverseny Zongora olcsón eladó Jókai u. 5. sz.

Attila-tér 2. jó fogalmu fűszer üzlet berendezéssel együtt azonnal kiadó.

Mérlegkepes könyvelő nős, igen megbízható pénzügyi, vagy más irodai állást keres. Cím a kiadóban.

Száz mázsa gazdasági cselokra alkalmas krumpli eladó. Gélya-utca 17.

Eladó

a Varga-utcai dűlőben az Alföldi tanya végébe 10 katas. trális hold 1364 négyszögöl szántóföld.

Értekezhetai Bethlen-utca 52 ik szám alatt. Ugyanott

Kiadó

nagy raktár vagy műhely helyiség. És egy üzleti kétkerékű kis szekér eladó.

Petroleum házhoz szállítva

5 literes kannákban:
1 liter háztartási 28 fillér
1 liter szalon 32
1 liter csillár 36
1 liter amerikai csillár olaj 40
a legpontosabban eszközi

Blumberger Gyula

festék és petroleum kereskedő.
Volt Terele-féle üzlet Hatvan u 13. sz. Telefon 621.

Kölcsön ivlámpákat

10 kor. havi lefizetés mellett legjutányosabban rendez be

FÖLDVÁRI L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat Kossuth u. 1. Telefon 168. A kölcsönzési összeg lefizetése után az ivlámpa a megrendelő tulajdonába megy át.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó
Debreczen, Piacz-utca 16 sz.
Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.
Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérneműek.
Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Meghívó.

A Hajdunánási Gazdasági Bank Részvény Társaság

1909 február 24-én d. u. fél 3 órakor Hajdunánáson az intézet helyiségében tartja

III. RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy a közgyűlésen csak azok vehetnek részt, kik részvényeiket a le nem járt szolvényekkel február hó 20-ig bezárólag az intézet pénztáránál vagy az Alföldi takarékpénztárnál Debreczenben letétbe helyezik.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1908 évi mérleggel és nyeramény számával.
2. A nyereség felosztás iránti határozás.
3. A felelősség megadása tárgyában határozás.
4. Az igazgatósági napidíjak és a felügyelő-bizottság tisztelt díjának megalapítása az 1909 évre.
5. Sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag és évközben lemondott egy igazgatósági tag helyének betöltésére 3 illetve 1 évre.
6. Papp Lejos részvényes indítványa az alapszabályok 12. 17. 31. 32. 42. 46. és 47 §-ainak megváltoztatása iránt igazgatósági javaslattal.

Vagyon.	Mérleg-számla	Teher.
Pénztár készlet 11754.25	Részvénytőke 100000.—	
Váltó tárcza 336462.41	Tartalékalap 1000.—	
Jelzálogkölcsönök 71555.—	Betétek 181729.13	
Kötvénykölcsönök 80709.—	Visszleszámitolt váltók 209705.20	
Bankári köv. és fedezett folyós számlák 26352.52	Hitelezők 27364.06	
Berendezés és felszerelés 4000.—	Átm. tételek és függő kam. egyenlege 5909.52	
Elő alakulás költsége 600.—	Nyereség egyenleg 6011.92	
Könyv és nyomtatvány 286.65		
	531719.83	531719.83

Veszteség.	Veszteség nyeramény-számla.	Nyereség.
Üzleti költségek: irodabér, fűtés, világítás, könyvek nyomtatványok, postaköltségek és különféle kiadások 3434.64	Nyereség áthozat 1907 évről 1306.05	
Adó 732.28	Tiszta kamatjövdelem 18461.80	
Tiszti és szolga fizetés 5629.96	Jutalékok és különféle jövdelem 753.37	
Tiszteletdíjak 1595.98		
Leírások: követelésekből 2565.40		
felszerelésekből 351.04		
elő alakulás költségéből 200.—		
	1306.05	20521.22
Nyereség áthozat 1907. évről 4705.87	6011.92	
1908. évben 20521.22		

Hajdunánás, 1908. december 31
Gyulai András, pénztárnok. Reiszner Nándor, ügyv. főkönyv. Poszek Gyula, főnyv.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Nagy Elek, elnök. Poroszlay László, Frigyesy Jakab, Sohler István,
Engel Adolf, Dr. Varga Sándor, Magyar Gábor, Takács István,

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Márk Endre, elnök. Havass Kálmán, Berencsy Gábor,